

J. KLJAKOVIĆ, *Na kupanju*. Zagreb, Moderna galerija

KNEGINEC, ruševine utvrđenoga grada u istoimenom selu *II* od Varaždina. Od grada je preostala cilindrična kula, a tri su kule porušene. Prema tradiciji, tu je bio zatvoren kralj Andrija II. kada ga je svladao brat Emerik. Gotičkoj crkvi Marije Magdalene produžen je brod 1800; pred ulazom je lijep trijem. U crkvi se nalaze oltari Vincenta Nitla (1811), ormar majstora Horge (1824) i slike Sv. Barbare i Sv. Josipa od A. Kellera (1811).

KNEŽEV DVOR, sjedište uprave na području Dubrovačke Republike. U Dubrovniku i središtima deset knežija dubrovačka vlada gradi upravna sjedišta u kojima borave knezovi. Najpoznatiji je knežev dvor u Dubrovniku, sagrađen u prelaznome gotičko-renesansnome stilu u XV. st. po zamisli tal. graditelja Onofrija della Cava, obnovljen nakon eksplozije baruta 1463. te potresa 1667. U pisanim izvorima, međutim, prati se njegova povijest od XIII. st. s preobrazbom od prvotnoga *Castelluma*, utvrđena pri luci s kulama oko zatvorena dvorišta, do Pallazza Maggior, reprezentativne svjetovne gradske palače. To su donekle potvrdila arheol. istraživanja prateći rast složene građevine koja iznutra dobiva gotički atrij u XIV. st. otvarajući se trijemom na pročelju prema glavnome gradskom trgu. U njezinu današnjem zdanju iz druge pol. XV. st. (s manjim baroknim preinakama) sjedište je dubrovačkoga gradskoga muzeja, te se zaokružuje narav najreprezentativnije javne građnje svjetovne namjene u Dubrovačkoj Republici. Većina je dvorova sagrađena tijekom XV. i XVI. st. u gotičkim ili renesansnim oblicima kao prizemnice ili jednokatnice. Renesansni dvor u Cavtatu podignut je između 1555. i 1558 (danas je u njemu Bogišićeva biblioteka i grafička zbirka). U Pridvorju su očuvani ostaci utvrđena kneževa dvora za konavosko područje. Gotički dvor u Slanom iz XV. st. pregrađen je u XIX. st. Na području Pelješca dvorovi su podignuti u Stonu, Janjini i Orebićima (nekadašnja Trstenica). Stonski k. d. je renesansna jednokatnica s unutrašnjim dvorištem pregrađena u XIX. st., dvor u Janjini je iz XV. st. (danas ruševina), a trstenički, također srušen, sagrađen je 1448. Dvorovi u Lopudu (danas ruševina) i na Šipanu sagrađeni su 1448. kao

izraziti primjeri palača gotičko-renesansnog stila. K. d. u Babinom polju na Mljetu duga je renesansna prizemnica; u istome je stilu u XVI. st. podignut dvor na Lastovu (srušen u XIX. st.). Spomenute građevine uglavnom su djelo domaćih graditelja, o čemu, uz stilske oznake, govore i arhivski podaci.

LIT.: B. Cvjetković, *Dubrovački dvor*, Zagreb 1922. — C. Fisković, *Naši graditelji i kipari XV i XVI stoljeća u Dubrovniku*, Zagreb 1947, str. 25–32, 85–88. — *Isti*, *Lastovski spomenici*, Prilozi – Dalmacija, 1966. — *Isti*, *Knežev dvor u Cavtatu*, *Vjesnik*, 31. XII. 1977. i 2. I. 1978.

Z. D. S.

KNEŽEVIĆ, Grozdan, arhitekt (Makarska, 8. VI. 1928). Studij arhitekture završio u Zagrebu 1953, doktorirao na Arhitektonskome fakultetu 1980 (*Apsolutna i relativna fleksibilnost u organizaciji stana*), na kojemu je od 1985. profesor. Autor je projekata za stambene i obiteljske zgrade, škole, dječje ustanove te javne zgrade od kojih su važniji: Škola učenika u Privredi (1961, s I. Kordišem), Građevinska tehnička škola (1963, s I. Kordišem), dva 16-katna stambena nebodera u Čazmanskoj ul. (1968) — u Zagrebu; robna kuća u Kninu (1971); poslovni toranj »Industrogradnje« u Savskoj ul. (1972), Viša tehnička građevinska škola (1973, s I. Kordišem), stambena četverokatnica na Ksaveru (1975), obiteljske kuće u Sessvetskoj Kraljevci (1977–79), dječje ustanove na Vrbi (1981) i Savici (1982), stambene zgrade u Mlinarskoj i Medvedgradskoj ul. (1983) i na Savici (1984) — sve u Zagrebu. Sudjelovao na mnogobrojnim natječajima, od kojih su mu važniji: za Maticu iseljenika Hrvatske s koncertnom dvoranom (1958, II. nagrada s D. Kišom), robnu kuću i kino (1960, II. nagrada, s M. Begovićem, V. Ivanovićem, M. Maretićem) u Zagrebu; centar Zadra (1960, I. nagrada, sa Z. Kolaciom, M. Maretićem, V. Ivanovićem, G. Uhlikom), zgradu televizije (1962, II. nagrada, s V. Delfinom, V. Ivanovićem, M. Maretićem) i urbanističko-arhitektonsko rješenje Tkalčićeve ul. (1961, II. nagrada, s M. Begovićem) u Zagrebu; škola u Kninu (1969, I. nagrada), đачki dom u Karlovcu (1971, I. nagrada) te Građevinski institut i fakultet građevinskih znanosti (1979, I. nagrada, s Đ. Romićem) u Zagrebu. Objavljuje stručne rasprave u časopisima »Arhitektura« i »Čovjek i prostor«.